

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0017163
Zaaknummer	Z25003112
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	29 januari 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	5 februari 2025
Van afdeling	Ruimte & Ondernemen
Onderwerp	Verkenning regels landbouw
Portefeuillehouder	wethouder V.B. Buis

Samenvatting

De gemeenteraad besluit een verkenning uit te voeren naar de gemeentelijke ruimtelijke regels en beleidskeuzes die van toepassing zijn op de agrarische sector, en de wijze waarop deze zich verhouden tot de landelijk en provinciaal geldende regelgeving. De verkenning brengt in beeld waar binnen de gemeentelijke beleidsruimte aanvullende of afwijkende keuzes zijn gemaakt en welke betekenis dit heeft voor agrarische ondernemers en de voorbereiding van het omgevingsplan. Voor deze verkenning wordt een incidenteel budget van € 15.000 beschikbaar gesteld.

Inleiding

In het coalitieakkoord is vastgelegd dat voor boeren en tuinders het wettelijk minimum het gemeentelijk maximum moet zijn. Daarbij is uitgesproken dat de gemeente ruimte wil bieden voor ontwikkeling van het landelijk gebied en agrarische ondernemingen, binnen de geldende provinciale kaders.

De landelijke milieuregels voor de agrarische sector zijn onder de Omgevingswet vastgelegd in afdeling 3.6 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en gelden uniform voor alle agrariërs in Nederland.

Daarnaast zijn in het tijdelijk omgevingsplan van de gemeente Opmeer regels opgenomen in afdeling 22.3, die bij inwerkingtreding van de Omgevingswet grotendeels zijn overgenomen uit rijksregels en daarmee bij vrijwel alle gemeenten gelijk zijn.

De vraag die voorligt, is niet of de gemeente strengere milieuregels hanteert, maar in hoeverre gemeentelijke ruimtelijke regels, beleidskeuzes en maatwerkbepalingen leiden tot een andere (mogelijk strengere of beperkende) uitwerking voor agrarische ondernemers dan strikt noodzakelijk op basis van landelijke en provinciale regelgeving.

Met het oog op de voorbereiding van het omgevingsplan is dit een logisch moment om inzichtelijk te maken waar de gemeentelijke beleidsruimte wordt benut, welke keuzes hieraan ten grondslag liggen en hoe deze zich verhouden tot het coalitieakkoord.

Voorgesteld besluit

1. het college de opdracht te geven een verkenning uit te voeren naar de gemeentelijke ruimtelijke regels, beleidskeuzes en maatwerkbepalingen voor de agrarische sector en deze te bezien in relatie tot de landelijk en provinciaal geldende regelgeving;
2. voor deze verkenning een budget van € 15.000 beschikbaar te stellen;
3. de uitkomsten te betrekken bij de voorbereiding van het omgevingsplan.

Argumenten

1.1 Het voorstel past in het ingezette beleid

Het voorstel geeft uitvoering aan het coalitieakkoord, waarin is vastgelegd dat de gemeente expliciet aandacht heeft voor boeren en tuinders en dat het wettelijk minimum aan regels het gemeentelijk maximum moet zijn. Door de huidige regels te toetsen aan landelijke kaders wordt inzichtelijk gemaakt of dit uitgangspunt in de praktijk ook wordt waargemaakt.

1.2 Inzicht in verschillen is noodzakelijk

Een feitelijke analyse is nodig om inzicht te krijgen in waar de gemeente beleidsruimte benut binnen het ruimtelijk kader, bijvoorbeeld via bestemmingskeuzes, afwijkingsmogelijkheden, beleidsregels of maatwerk.

Omdat de milieuregels voor agrariërs grotendeels landelijk zijn vastgelegd, richt deze verkenning zich nadrukkelijk op de ruimtelijke doorwerking en gemeentelijke keuzes, en niet op de inhoud van landelijke milieunormen. Zonder dit inzicht is het niet mogelijk om te bepalen waar ruimte zit voor vereenvoudiging, verduidelijking of bewuste aanscherping.

1.3 Voorbereiding op het omgevingsplan

De resultaten van het onderzoek kunnen worden gebruikt als bouwsteen voor het omgevingsplan. Dit draagt bij aan een transparant en goed onderbouwd plan, waarin duidelijk is welke keuzes de gemeente maakt voor het landelijk gebied en de agrarische sector.

1.4 Alternatief: geen onderzoek uitvoeren

Het niet uitvoeren van het onderzoek leidt tot onvoldoende inzicht.

Zonder onderzoek blijft onduidelijk of de gemeentelijke regels in lijn zijn met het coalitieakkoord en bestaat het risico dat bestaande verschillen onbedoeld worden overgenomen in het omgevingsplan.

Kanttekeningen

1.1 Verkenning als basis voor beleidskeuzes, geen beleidsbepaling op zichzelf.

De verkenning brengt in beeld hoe de huidige ruimtelijke regels uitwerken, maar is geen beleidskeuze op zichzelf. De uitkomsten kunnen worden gebruikt als input voor een bredere beleidsdiscussie over de gewenste ontwikkeling van het landelijk gebied, bijvoorbeeld in samenhang met het programma landbouw en veeteelt of de omgevingsvisie. Daarmee vormt de verkenning een analytische basis onder toekomstige keuzes.

Beoogd maatschappelijk effect

Door inzicht te bieden in regelgeving ontstaat een transparanter en voorspelbaarder kader voor boeren en tuinders, passend bij de Toekomstvisie 2030 en het streven naar een duurzame toekomst.

Wettelijk kader

Dit voorstel past binnen de Omgevingswet en de bijbehorende regelgeving, het coalitieakkoord van de gemeente Opmeer en de provinciale regelgeving van Noord-Holland, waaronder regels voor het bijzonder provinciaal landschap. Het past binnen de Financiële verordening Gemeente Opmeer 2025 en de Gemeentewet.

Participatie

Voor het uitvoeren van het onderzoek is geen formele participatie vereist. In een later stadium, bij het opstellen van het omgevingsplan, wordt participatie met agrariërs en andere belanghebbenden vormgegeven.

Communicatie

De verkenning dient als input voor het omgevingsplan; de communicatie hierover loopt via het project Omgevingsplan.

Financiën

De exploitatielasten voor het uitvoeren van het onderzoek van de gemeentelijke ruimtelijke regels voor de agrarische sector bedragen incidenteel € 15.000 voor 2026.

Deze eenmalige exploitatielasten van € 15.000 worden in 2026 gedekt vanuit de algemene reserve.

Uitvoering

Het onderzoek wordt extern uitgevoerd onder regie van de afdeling Ruimte & Ondernemen. De resultaten worden in 2026 opgeleverd en betrokken bij de verdere voorbereiding van het omgevingsplan.

Bijlagen

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 5.1 en 5.2 van de Financiële Verordening Gemeente Opmeer 2025,
en gelet op artikel 108 en 147 van de Gemeentewet;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 januari 2026,
gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 29 januari 2026;

besluit:

1. het college de opdracht te geven een verkenning uit te voeren naar de gemeentelijke ruimtelijke regels, beleidskeuzes en maatwerkbepalingen voor de agrarische sector en deze te bezien in relatie tot de landelijk en provinciaal geldende regelgeving;
2. voor deze verkenning een budget van € 15.000 beschikbaar te stellen;
3. de uitkomsten te betrekken bij de voorbereiding van het omgevingsplan.

Besloten in de raadsvergadering van 12 februari 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter